

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, *İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya* tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Öznur Bartin

Hakkâri Milletvekili

Van–Hakkâri kara yolu, bölgesel ulaşım ağları içinde yalnızca yük ve yolcu taşımacılığını gerçekleştiren bir koridor olmanın ötesinde sağlık hizmetlerine erişim, ekonomik dolaşım, güvenlik lojistiği ve sınır bölgesi bağlantıları bakımından stratejik öneme sahip bir altyapı bileşenidir. Bu koridor üzerinde son yıllarda artan frekans ve şiddetle gerçekleşen ölümlü ve yaralanmalı trafik olayları teknik, idari ve kurumsal boyutlarıyla ele alınması gereken yapısal bir risk örüntüsünü işaret etmektedir.

27 Ekim 2025 tarihinde Zerneke Barajı mevki olarak bilinen kesimde meydana gelen trafik kazası Karay Ailesi mensuplarından üç yurttaşımızın yaşamını yitirmesine ve dört yurttaşımızın yaralanmasına yol açmıştır. 30 Ağustos 2025 tarihinde Hakkâri Yüksekova Van karayolu üzerinde Sarıtaş köyü yakınlarında meydana gelen trafik kazasında Sultanoğlu Ailesi mensuplarından ikisi çocuk olmak üzere beş yurttaşımız yaşamını yitirmiştir. 22 Nisan 2025 tarihinde aynı güzergahta meydana gelen minibüs ile kamyonun çarpışması olayı sonucunda sekiz yurttaşımız hayatını kaybetmiş ve on bir yurttaşımız yaralanmıştır. Son on yıl içinde aynı yol üzerinde onlarca yurttaşımızın yaşamını yitirmiş olması bu güzergâhın güvenlik standartlarından ne denli uzak olduğunu ve gerekli önlemlerin zamanında alınmadığını göstermektedir.

Saha bulguları ve mevcut kayıtlar ışığında Van–Hakkâri koridorunda tespit edilen temel risk alanları şunlardır. Birinci olarak yolun bazı kesimlerinde jeoteknik açıdan kritik niteliğe sahip dik kayalık şeritler bulunmakta olup bu alanlarda taş düşmesi olasılığı sürekli bir tehdit oluşturmaktadır. İkinci olarak bazı kesimlerde bariyerleme ve perdeleme uygulamaları ya hiç gerçekleştirilmemiş ya da uygulama sonrasında sürdürülebilir bakım ve denetime tabi tutulmamıştır. Üçüncü olarak yol geometrisi ve şerit genişliği standartları mevcut trafik yoğunluğu ve bölgesel coğrafi gereksinimlerle uyumlu değildir. Dördüncü olarak drenaj altyapısı ve yol kaplama kalitesi çeşitli noktalarda bozulmuş veya yetersiz kalmıştır. Beşinci olarak bakım rejimi ve uygulama sonrası kalite güvencesi prosedürleri eksik veya uygulanamaz durumda görünmektedir. Bu teknik eksiklikler ağır taşıt trafiği, iklimsel değişkenlik ve bölgenin topoğrafik özellikleriyle etkileştiğinde kaza olasılığı ve kaza sonuçlarının şiddeti artmaktadır.

- * Hukuki çerçeve açısından Anayasa yaşam hakkını koruyan hükümlere yer vermekte ve devlet kurumlarına pozitif koruma yükümlülüğü yüklemektedir. Uluslararası yükümlülükler bakımından taraf olunan metinler devletlere karayolu güvenliğini güçlendirme ve yurttaşlarının yaşam hakkını korumaya ilişkin somut tedbirler alma yükümlülüğü vermektedir. Bu çerçevede Van-Hakkâri karayolunda tekrar eden can kayıplarının sürmesi yalnızca idari bir zaafı değil aynı zamanda anayasal ve uluslararası yükümlülüklerin icrası konusunda ciddi bir eksikliği göstermektedir.

Bu çerçevede, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığı muhatap alınarak talep edilecek vaka bazlı veriler, teknik raporlar, bakım ve uygulama kayıtları, idari ve adli soruşturma sonuçları ile plan ve proje dokümanlarının eksiksiz sunulması; mevcut risklerin nesnel biçimde tespit edilmesi, sorumluluk ilişkilerinin netleştirilmesi, acil ve kalıcı müdahale önceliklendirmesinin yapılması ve mağdur yurttaşların haklarının güvence altına alınması bakımından zorunludur.

Bu doğrultuda, ilgili bakanlıkların ve Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin koordinasyon içinde harekete geçmesi; yol güvenliğinin sağlanması, bakım ve iyileştirme planlarının şeffaf biçimde paylaşılması, teknik ve idari sorumlulukların netleştirilmesi ve yaşam hakkının korunmasına dönük somut, kalıcı ve denetlenebilir önlemlerin alınması hayati önemdedir.

Bu bağlamda;

1. Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı kayıtlarına göre Van-Hakkâri karayolu üzerinde 28 Ekim 2015 ile 28 Ekim 2025 arasındaki dönemde gerçekleşen ölümlü ve yaralanmalı trafik kazalarına ilişkin yıllık ve vaka bazlı istatistikler nelerdir ve her vaka için olay tarihi saati açık mevkii olay tutanak numarası ölü ve yaralı sayısı bilgileri nelerdir?
2. 27 Ekim 2025 Zerne Barajı mevkii olayı 30 Ağustos 2025 Sarıtaş mevkii olayı ve 22 Nisan 2025 minibüs ile kamyon çarpışması vakalarına ilişkin olarak İçişleri Bakanlığı ne tür idari soruşturmalar disiplin soruşturmaları veya adli işlemler başlatmıştır ve bu süreçlerin muhatapları kapsamı ve sonuçları nelerdir?
3. Kaza yoğunluğunun yüksek olduğu kesimlerde Zerne Barajı mevkii Sarıtaş Tekser Sere Solan gibi noktalarda trafik denetimi hız kontrolü radar uygulaması ve ağır taşıt denetimleri hangi periyotlarla ve hangi kapasiteyle yürütülmektedir ve son beş yıllık denetim istatistikleri ile denetimlerde kullanılan ekipman ve personel kapasitesi nedir?
4. Kaza sonrası müdahale süreçlerine ilişkin olarak ambulans polis jandarma ve kurtarma ekiplerinin olay yerine erişim sürelerinin yıllık ortalamaları son beş yıl verilerine göre nedir ve bu sürelerin ölçüm metodolojisi nedir; kritik kesimlerde vaka bazında müdahale süreleri hangi düzeydedir?
5. İçişleri Bakanlığı Van-Hakkâri karayolu için bir risk azaltma eylem planı koordinasyon protokolü veya ortak çalışma takvimi hazırlamış mıdır ve hazırlanmış ise bu belgelerin kapsamı sorumluluk dağılımı ve uygulama takvimleri nelerdir; hazırlanmamış ise neden hazırlanmamıştır ve hazırlanması için öngörülen takvim nedir?

6. Kaza sonucu hayatını kaybeden veya yaralanan yurttaşların yakınlarına yönelik sunulan psikososyal destek maddi yardım ve tazminat uygulamalarına ilişkin hangi mekanizmalar işletilmektedir ve son beş yılda bu mekanizmalar aracılığıyla sağlanan destek örnekleri ve sayısal veriler nelerdir?
7. İçişleri Bakanlığı Van-Hakkâri güzergâhındaki can kayıplarının engellenmesi amacıyla valilikler kaymakamlıklar ve yerel yönetimlerle hangi tür ortak eylem planları veya saha koordinasyon uygulamaları yürütmektedir ve mevcut uygulama örnekleri ile takvimleri nelerdir?
8. Van-Hakkâri karayolunda tespit edilen can kayıpları artan kaza sıklığı ve belirlenen mühendislik ile idari zafiyetler dikkate alındığında Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığı ortak koordinasyonunda hazırlanmış ve uygulanmakta olan bir yol güvenliği kriz eylem planı mevcut mudur ve mevcut ise planın kapsamı sorumluluk dağılımı uygulama takvimi ve izleme değerlendirme mekanizmaları nelerdir; mevcut değilse ortak bir plan hazırlanması için hangi adımlar ne zaman atılacaktır?
9. Van-Hakkâri kara yolunda yıllardır süregelen bu ölümlü kazalar neden önlenememektedir? Yolun genişletilmesi, altyapı eksikliklerinin giderilmesi ve güvenlik standartlarının sağlanması için hangi somut adımlar ne zaman atılacaktır? Daha kaç yurttaşımızın yaşamını yitirmesi beklenmektedir?